

ADVIES

advies naar aanleiding van de studie betreffende het opstellen
van een lijst van potentiële Habitatrichtlijngebieden in het
Belgische deel van de Noordzee

Inhoudstafel

1. Situering
2. Advies

1. Situering

Op vraag van de Europese Commissie en in uitvoering van de beleidsnota van Staatssecretaris Etienne Schouppe, bevoegd voor Mobiliteit en Noordzeebeleid, bestelde de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, dienst Marien Milieu, een wetenschappelijke studie om te komen tot een lijst van potentiële Habitatrictlijngebieden op zee. Deze studie werd op 25 januari 2010 publiek gemaakt met de bedoeling dat hierop wetenschappelijke commentaar zou geleverd worden.

De Technische Werkcommissie Visserij (TWV) van de SALV organiseerde op 23 februari 2010 een hoorzitting, met in eerste instantie de bedoeling een inzicht te krijgen in de potentiële Habitatrictlijngebieden, hoe ze bepaald werden en welke criteria er werden gehanteerd. Toelichting werd verstrekt door Geert Raeymaekers van de dienst Marien Milieu.

Tijdens de zitting van de TWV op 17 maart 2010 werd een ontwerpadvies besproken. Vertegenwoordigers vanuit de leefmilieuorganisaties, zowel effectieven als plaatsvervangers, waren verontschuldigd. Het ontwerpadvies werd vervolgens, met onthouding van de leefmilieuorganisaties, door de SALV tijdens zijn zitting van 26 maart 2010 bekrachtigd.

Conform de bepalingen van §4 van het SALV-decreet van 06 juli 2007, maakt de SALV dit advies ook over aan de federale overheid, Staatssecretaris Etienne Schouppe.

Piet Vanthemsche
Voorzitter SALV

Emiel Brouckaert
Voorzitter TWV

2. Advies

Algemeen

Op vraag van de Europese Commissie en in uitvoering van de beleidsnota van Staatssecretaris Etienne Schouppe, bevoegd voor Mobiliteit en Noordzeebeleid, bestelde de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, dienst Marien Milieu, een wetenschappelijke studie om te komen tot een lijst van potentiële Habitatrichtlijngebieden op zee. De studie¹ werd op 25 januari 2010 publiek gemaakt met de bedoeling dat hierop wetenschappelijke commentaar zou geleverd worden.

De Raad stelt vast dat deze studie kadert in het selectiegedeelte van de procedure van het aanduiden van Habitatrichtlijngebieden in het Belgisch Deel van de Noordzee (BDNZ). De volgende stappen in die procedure zijn de aanmelding, de aanwijzing, het opstellen van een beleidsplan en het organiseren van een rapportering.

Conform de bepalingen van de EU-Habitatrichtlijn kunnen in de huidige fase van selectie en aanmelding enkel wetenschappelijke argumenten gehanteerd worden. Socio-economische argumenten komen pas aan bod bij opmaken van het maatregelenbeleid. Niettemin wenst de Technische Werkcommissie Visserij van de SALV reeds in deze fase zijn bezorgdheid over de mogelijke gevolgen voor de visserijsector te uiten. De Raad vraagt dan ook uitdrukkelijk om door de bevoegde administraties in een vroeg stadium betrokken te zullen worden bij de aanvang van iedere volgende stap in de procedure, inzonderheid voor wat betreft het te ontwikkelen maatregelenbeleid.

Studie potentiële Habitatrichtlijngebieden

De SALV is samengesteld uit vertegenwoordigers van het maatschappelijke middenveld en is derhalve niet geplaatst is om over de wetenschappelijkheid van een studie over potentiële Habitatrichtlijngebieden te oordelen. Niettemin wenst de Raad op een aantal zaken te wijzen waarmee nog rekening dient gehouden te worden bij de aanduiding van de habitatrichtlijngebieden.

Voor een aantal bepalingen in de studie is het niet duidelijk waarvoor en op welke wetenschappelijke basis ze naar voor gebracht worden. Zo wordt vaak als enige verwezen naar de boomkorvisserij als oorzaak van de veronderstelde veranderingen van een habitat. Het is duidelijk dat ook in de besproken gebieden de impact van natuurfenomenen, baggeren, baggerstortingen, zandwinning, kabellegging en zo meer, een rol kunnen spelen.

¹ Degraer, S., U. Braeckman, J. Haelters, K. Hostens, T. Jacques, F. Kerckhof, B. Merckx, M. Rabaut, E. Stienen, G. Van Hoey, V. Van Lancker & M. Vincx (2009). Studie betreffende het opstellen van een lijst met potentiële Habitatrichtlijn gebieden in het Belgische deel van de Noordzee. Eindrapport in opdracht van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, Directoraat-generaal Leefmilieu. Brussel, België. 93 pp.

In de verwijzing naar de visserijactiviteiten wordt met een aantal feiten geen rekening gehouden. Ten eerste is niet alleen de Belgische vloot, maar ook die van de buurlanden die een visserijactiviteit hebben in het BDNZ, over de laatste jaren gevoelig afgebouwd. Ten tweede wordt helemaal niet gesproken over de inspanningen die de Belgische visserijsector, veelal in samenwerking met het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), gedaan heeft om het milieu-impact van hun activiteit te verminderen.

In de studie wordt enkel verwezen naar de boomkor waardoor het lijkt alsof de andere types visserij in het BDNZ hier niet ter discussie staan. Wat de boomkor betreft ontbreekt de vermelding van de alternatieve boomkor en meer recentelijk de SumWing, die qua bodemberoering en ongewenste bijvangst een gevoelige verbetering kunnen aantonen ten opzichte van de traditionele boomkor. Verder ontbreekt ook de verwijzing naar een studie van het ILVO rond garnaal pulskorvisserij.

De Raad wenst te wijzen op studies die aantonen dat beroering van bepaalde bodemsoorten als positief voor de biodiversiteit wordt ervaren. In de studie potentiële Habitatrichtlijngebieden wordt hier niet over gesproken. Verder onderzoek is dus nog nodig om te bekijken of dit nu al dan niet van toepassing is voor de gebieden in het BDNZ. Voorbeelden van verder te analyseren studies, zonder hierin limitatief te willen zijn:

- S.J. de Groot, 1984.- *The impact of bottom trawling on benthic fauna of the North Sea. Ocean Management 9(3-4): 177-190;*
- A.D. Rijnsdorp en P.I. van Leeuwen, 1996.- *Changes in Growth of North Sea Plaice since 1950 in relation to density, eutrophication, beam-trawl effort, and temperature. ICES Journal of Marine Science 53(6): 1199-1213;*
- A.D. Rijnsdorp et al, 1998.- *Micro-Scale Distribution of Beam Trawl Effort in the Southern North Sea Between 1993-1996 in Relation to the Trawling Frequency of the Sea Bed and the impact on benthic organisms. ICES Journal of Marine Science 55(3): 403-419;*
- G.J. Piet et al, 2000.- *A quantitative evaluation of the impact of beam trawling on benthic fauna in the southern North Sea. ICES Journal of Marine Science, 57: 1332–1339;*
- C.W. Armstrong en J. Falk-Petersen, 2008.- *Habitat–fisheries interactions: a missing link? ICES Journal of Marine Science, 65: 817–821.*

Tot slot wenst de Raad te wijzen op de ruimtelijke ordening op zee. Immers, niet alleen in het BDNZ, maar zowat in alle Europese wateren worden gebieden ingepalmd met allerhande doelstellingen, maar vooral met beperkende maatregelen voor de visserij. Habitatrichtlijngebieden kunnen in die zin dus niet apart bekeken worden van windmolenparken, kabelgebieden, militaire oefengebieden, verkeersscheidingstelsels, en zo verder. Bij het bepalen van de beoogde percentages in de selectie van de gebieden zou dus al rekening moeten worden gehouden met habitats, die door de bestemming van het gebied waarin ze zich bevinden, niet of nauwelijks worden beïnvloed door menselijke activiteiten.